

OFFENTLIG BESKÆFTIGELSE 13. april 2024

ANALYSE

Udarbejdet af

Gustav Elias Dahl

Senioranalytiker

Liberal Alliances spareplaner vil koste titusindvis af medarbejdere i det offentlige på fire år

Hvis man gennemfører Liberal Alliances spareforslag i den offentlige sektor, svarer det til, at der i perioden 2026-2030 skal spares 30.000 offentligt ansatte væk. I samme periode øges medarbejderbehovet som følge af aldrende befolkning. Dermed efterlader LA's politik et samlet gab på 39.000 medarbejdere.

Kontakt

Senioranalytiker

Gustav Elias Dahl

📞 42 49 30 37

✉️ gd@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Hovedkonklusioner

- Hvis man dækker det demografiske træk for perioden 2026-2030, men samtidig gennemfører besparelser for 18 mia. kr., som Liberal Alliance har foreslået, vil det samlet set betyde en reduktion i budgettet på ca. 5 mia. kr. Det svarer til at skære antallet af offentligt ansatte med 30.000 personer.
- I perioden 2026-2030 er der et betydeligt demografisk pres. For eksempel vokser antallet af ældre over 80 år med 65.000. Derfor skal der ansættes flere medarbejdere, hvis medarbejdernormeringer i velfærden skal forblive uændrede.
- Dækkes det neutrale udgiftsbehov, vil den offentlige beskæftigelse stige med omkring 9.000 personer i perioden 2026-2030, som følge af den demografiske udvikling. Dermed efterlader Liberal Alliances spareforslag et gab på i alt 39.000 medarbejdere sammenlignet med et scenarie med uændrede medarbejdernormeringer.

Liberal Alliances spareplaner svarer til 30.000 færre offentligt ansatte på fire år

Liberal Alliance har [meldt ud](#), at partiet ikke længere vil indføre en 10-procents-besparelse på den offentlige sektor over en 13-årig periode, som det fremgik af partiets [2035-plan](#). En sådan besparelse havde over en fireårig periode betydet en nedskæring på ca. 19 mia. kr.

I stedet vil partiet nu indføre andre sparekrav på administration og på kommunale serviceniveauer for et beløb i størrelsesordenen 18 mia. kr. Dermed lægges der op til besparelser i samme størrelsesorden som i partiets 2035-plan.

AE har regnet på konsekvenserne af en nedskæring på 18 mia. kr. i perioden 2026-2030, som det fremgår af Tabel 1. Det forudsættes, at det demografiske træk på 13 mia. kr. for perioden dækkes, og at der således er tale om en reduktion i budgettet på 5 mia. kr. over perioden 2026-2030.

Liberal Alliances spareplaner svarer til 30.000 færre offentligt ansatte på fire år

Tabellen viser udviklingen i det offentlige forbrug og den offentlige beskæftigelse for perioden 2026-2030 ved forskellige vækstrater.

Scenarier	Vækst i offentligt forbrug	Vækst i offentlig beskæftigelse
Nulvækst	0 mia. kr.	-25.000 personer
Demografisk træk	13 mia. kr.	-7.000 personer
Fuldt demografisk træk	25 mia. kr.	9.000 personer
Liberal Alliance (demografisk træk minus 18 mia. kr.)	-5 mia. kr.	-30.000 personer

Anm.: Beløbene i tabellen er opgjort i 2024-priser. Den offentlige beskæftigelse er opgjort i hoveder ekskl. orlovs personer.

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE pba. Finansministeriet, herunder Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 70 af 27. november 2023

Hvorfor giver nulvækst og lavvækst færre offentligt ansatte?

Det kan umiddelbart virke kontraintuitivt, at nulvækst eller en lille realvækst i det offentlige forbrug kan føre til et fald i den offentlige beskæftigelse. Når økonomer på tværs af organisationer og universiteter alligevel er enige om, at offentlig lavvækst vil føre til færre offentligt ansatte, skyldes det følgende mekanisme:

- Det offentlige forbrug er delt mellem lønudgifter og varekøb (herunder køb af tjenester). Varekøbet stiger mindre i pris end lønningerne – man kan tænke på medicin og IT, hvor forrige års computere og medicin er billigere i dag end dengang. Da inflationen på det samlede offentlige forbrug er et gennemsnit af inflationen på lønudgifter og varekøb, er inflationen på det samlede offentlige forbrug mindre end lønstigningerne. I et lavvækstscenarie, hvor sammensætningen af det offentlige forbrug er konstant, vil den samlede lønramme derfor vokse mindre end lønningerne. Når lønrammen vokser mindre end lønningerne, bliver der færre offentligt ansatte.

Denne mekanisme bygger på en forventning om, at varekøbets andel af det offentlige forbrug vil være nogenlunde konstant over tid. Det er den mest neutrale fremskrivningsantagelse ifølge Finansministeriet. Argumentet herfor er *for det første*, at det er en forsigtig antagelse sammenlignet med, hvad vi har set historisk. Således er varekøbets andel af forbruget steget over de sidste 30 år.

For det andet er antagelsen om en konstant varekøbsandel i overensstemmelse med en intuition om, at borgerne forventer at blive behandlet med den nyeste medicin, at offentlig IT følger med tiden og så videre – kort sagt, at det offentlige varekøb er tidssvarende. Det er dyrere at købe ny medicin og IT end at købe den medicin og IT, der blev udviklet for nogle år siden, men til gengæld er de nye produkter også bedre. Af samme årsag udgør købet af dem en realvækst. Den realvækst fortrænger offentlig beskæftigelse. For at få råd til at købe tidssvarende ind kan det med andre ord være nødvendigt at nedlægge stillinger.

Bemærk, at beregningerne ovenfor er behæftet med usikkerhed. Men det er vel at mærke tilfældet med alle konsekvensberegninger. Det er f.eks. også usikkert, når Liberal Alliance skønner, at lavere skatter øger arbejdsudbuddet med et bestemt antal personer. Finansministeriets beregningsprincipper har været brugt i en lang årrække under skiftende regeringer.

Demografisk pres medfører øget behov for medarbejdere

Ved at følge det fulde demografiske træk sikres det, at medarbejdernormeringerne i velfærden holdes uændret over tid. I årene 2026-2030 er der et betydeligt demografisk pres, som betyder at der skal ansættes flere medarbejdere for at opretholde uændrede medarbejdernormeringer. I årene 2026-2030 kommer der f.eks. 65.000 flere personer over 80 år.

Følger man det fulde demografiske træk, svarer det til en vækst i den offentlige beskæftigelse på ca. 9.000 personer for perioden 2026-2030. Dermed er der et gab på 39.000 medarbejdere, når Liberal Alliances politik sammenlignes med det neutrale udgiftsbehov.